

Т. Пріхна, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України:

«...Коли справа доходить до масового промислового виробництва, то для цього потрібно обладнання, спеціальне, унікальне. Відповідно, потрібні великі кошти для того, щоб дослідні зразки поставити на конвеєр. Образно кажучи, українські вчені пробивають стіну незнання, розробляють новації, виходять на новий рівень знань, але далі вчені й технологи з інших країн підхоплюють ці ідеї і втілюють їх у життя, виходять на ринок, отримують реальні дивіденди від наукових розробок.

...Наприклад, у нашому відділі технологій надвисоких тисків, функціональних структурованих керамічних композитів і дисперсних наноматеріалів займаються питаннями очищення води, розробкою спеціальних установок і речовин, за допомогою яких можна насправді очищати воду від будь-якого забруднення, у тому числі навіть від радіоактивного, а також очищати повітря. Ці установки можна продавати, і вони мають певний комерційний попит, але все дається, на жаль, з великими труднощами... Скажімо, працює в Києві Бортницька станція аерації. Кияни знають, що запахи, які доносяться звідти, створюють незручності мешканцям великого житлового масиву. У нас в інституті розроблено модельний ряд економічних і дешевих установок, повністю готових до промислового впровадження, за допомогою яких можна очищати не лише питну й стічні води, а й повітря у проточному режимі. Водночас чиновники, які розпоряджаються бюджетними коштами, кажуть, що в нас не ті технології (хоча ми отримали всі дозвільні документи, усі погодження), мовляв, краще закупимо флокулянти (пригнічувачі запахів) та устаткування за кордоном, дарма, що воно практично не атестоване, неефективне й набагато дорожче.

...На мою думку, наука безперечно має фінансуватися державою, хоча б частково. Повинні також створюватися можливості заробити додаткові кошти на конкурсній основі – через проекти Євросоюзу, через вітчизняні науково-дослідні програми або через державну агенцію, через замовлення промисловості. Відомо, що за часів Радянського Союзу розвиток науки підтримувався існуванням потужного військово-промислового комплексу. На жаль, мусимо констатувати, що в країні розірвано зв'язок між наукою і виробництвом через те, що багато підприємств закрито, а нові підприємства ще не є досить потужними для фінансування науково-дослідних робіт у цілому і вітчизняної науки зокрема.

Для багатьох керівників бізнес-структур придбання готових закордонних розробок – це менший ризик і менші поточні витрати. Але для перспективного розвитку економіки й промисловості України, для зростання

конкурентної спроможності українських товарів необхідно створити умови для того, щоб бізнес був зацікавлений у розвитку української науки, дбати про організацію сучасних наукових лабораторій і підприємств, навіть приватних, спрямовувати зусилля на відродження й створення нових національних наукових шкіл. У науку необхідно вкладати кошти й контролювати їх цільове використання, створювати перспективи, зокрема для обдарованої наукової молоді, щоб вона мала достойний заробіток, допомагати їй у вирішенні того ж таки житлового питання».

Джерело: «УкрІнформ» (9.09.2013) http://www.ukrinform.ua/ukr/news/nanotehnologii_na_shlyahu_vid_nauki_do_virobnitstva_1861672

(Нанотехнології: на шляху від науки до виробництва // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2013. – 16.09).